

SÄKERHETS DATABLAD**Bruntjära**

Säkerhetsdatabladet är i enlighet med Kommissionens förordning (EU) 2015/830 av den 28 maj 2015 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)

AVSNITT 1: Namnet på ämnet / blandningen och bolaget / företaget

Utgivningsdatum 10.10.2019

1.1. Produktbeteckning

Produktnamn Bruntjära

Artikelnr. 60533

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användningsområde Träskydd

Relevanta identifierade användningar
SU21 Konsumentanvändning Privata hushåll (= allmänheten = konsumenter)
SU22 Yrkesmässig användning: Offentlig sektor (förvaltning, utbildning, kultur, tjänster, hantverkare)
PC9 Beläggningar och Färger, Fyllnadsmedel, Fogmassor, Spädningsmedel

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad**Producent**

Företagsnamn Auson AB

Postadress Verkstadsgatan 3

Postnr. S-434 42

Postort KUNGSBACKA

Land SVERIGE

Telefon 0300-562000

Fax 0300-562021

E-post nina.nyth@auson.se

Webbadress <http://www.auson.se/>

Kontaktperson Nina Nyth

1.4. Telefonnummer för nödsituationer

Nödtelefon Telefon: 112
Beskrivning: SOS Alarm

Telefon: 020-996 000
Beskrivning: Giftinformationscentralen

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 3; H226 Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1B; H317 Eye Irrit. 2; H319 Aquatic Chronic 3; H412
Ämnets / blandningens farliga egenskaper	Viss risk för självantändning i kontakt med textilier, trassel, sågspån etc.
Ytterligare information om klassificering	Förklaringar till ingrediensernas klassificering och märkning ges i Avsnitt 16.

2.2. Märkningsuppgifter

Faropiktogram (CLP)

Sammansättning på etiketten	Trätjära 50 -55 %, Kolväten, terpen bearbetade biprodukter 15 -20 %, Linolja, kokt 10 -15 %
Signalord	Varning
Faroangivelser	H226 Brandfarlig vätska och ånga. H315 Irriterar huden. H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation. H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.
Skyddsangivelser	P102 Förvaras oåtkomligt för barn. P210 Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppna lågor och andra antändningskällor. Rökning förbjuden. P273 Undvik utsläpp till miljön. P280 Använd skyddshandskar. P302+P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten. P305+P351+P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja. P333+P313 Vid hudirritation eller utslag: Sök läkarhjälp. P337+P313 Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp. P501 Innehållet lämnas till samlingsställe för farligt avfall.
EC-etikett	Ja
VOC	Produktunderkategori: Lasyr, olja eller bets i tunt skikt för inomhus- och utomhusbruk Tillämpliga gränsvärdet för flyktiga organiska föreningar: 700 g/l Maximala halten av flyktiga organiska föreningar: 186 g/l

2.3. Andra faror

Generell riskbeskrivning	Brandfarligt.
--------------------------	---------------

Andra faror Ej relevant.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2. Blandningar

Ämne	Identifiering	Klassificering	Innehåll	Noteringar
Trätjära	CAS-nr.: 91722-33-7 EG-nr.: 294-436-0 REACH reg nr.: 01-2119999006-29-0004	Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1B; H317 Eye Irrit. 2; H319 Aquatic Chronic 3; H412	50 -55 %	1
Kolväten, terpen bearbetade biprodukter	CAS-nr.: 68956-56-9 EG-nr.: 273-309-3 REACH reg nr.: 01-2119980606-28-XXXX	Flam. Liq. 3; H226; Asp. tox. 1; H304; Skin Irrit. 2; H315; Skin Sens. 1B; H317; Eye Irrit. 2; H319; Aquatic Chronic 2; H411;	15 -20 %	1
Linolja, kokt	CAS-nr.: 68649-95-6 EG-nr.: 272-038-8 REACH reg nr.: 01-2119484875-20-XXXX		10 -15 %	
Fe2O3	CAS-nr.: 1309-37-1 EG-nr.: 215-168-2		4 -8 %	
Fe3O4	CAS-nr.: 1317-61-9 EG-nr.: 215-277-5		4 -8 %	
FeO(OH)	CAS-nr.: 20344-49-4 EG-nr.: 243-746-4 REACH reg nr.: 01-2119457554-33-0000		4 -8 %	
Zirkoniumkarboksylat	CAS-nr.: 22464-99-9 EG-nr.: 245-018-1 REACH reg nr.: 01-2119979088-21-XXXX	Repr. 2; H361fd	< 0,1 %	1
Koboltbis(2-etylhexanoat)	CAS-nr.: 136-52-7 EG-nr.: 205-250-6 REACH reg nr.: 01-2119524678-29-XXXX	Skin Sens. 1; H317 Eye Irrit. 2; H319 Repr. 2; H361f Aquatic Acute 1; H400; M-faktor =1 Aquatic Chronic 3; H412; M-faktor =1	< 0,1 %	1
2-butoxonoxim	CAS-nr.: 96-29-7 EG-nr.: 202-496-6 REACH reg nr.: 01-2119539477-28-0003	Carc. 2; H351 Skin Sens. 1; H317 Eye Dam. 1; H318 Acute tox. 4; H312	< 0,1 %	1

¹Ämne klassificerat som hälso- eller miljöfarligt

Ämne, anmärkning	Förklaringar till ingrediensernas klassificering och märkning ges i Avsnitt 16.
Ämne, kommentar	Trätjära (pine tar) är en komplex blandning av tusentals ämnen. Sammansättningen varierar beroende på framställningssätt och råvara. Innehåller fettsyror, tallbeck, hartssyror och neutrala ämnen så som fettalkohol och fytosterin samt max 2,5% terpenier (CAS-nr 8006-64-2, EG-nr 232-350-7).

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1. Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Allmänt	Kontakta läkare i osäkra fall.
Inandning	Frisk luft.
Hudkontakt	Tvätta huden med tvål och vatten. Tag av förorenade kläder. Vid brännskada: Skölj med mycket vatten. Kontakta läkare. Brännskador skall behandlas av medicinsk personal.
Ögonkontakt	Skölj genast med vatten i minst 5 minuter. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Förtäring	Ge vatten att dricka om den skadade är vid medvetande. Ge aldrig något genom munnen till en medvetslös person. Framkalla ej kräkning! Kontakta omedelbart läkare.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Allmänna symptom och effekter	Ingen ytterligare, relevant information tillgänglig.
Akuta symptom och effekter	Inandning: Ångor kan ge irritation av andningsorganen och hosta. Höga halter kan ge yrsel, illamående, huvudvärk, trötthet m m. Hudkontakt: Kan ge rodnad, sveda och allergiskt eksem. Stänkt i ögonen: Kan ge stark sveda, rodnad och irritation. Förtäring: Kan ge stark sveda i mun och svalg, magsmärtor, kräkning och diarré samt i övrigt samma besvär som vid inandning

4.3 Beskrivning av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Specifik information om motgifter	Inga uppgifter tillgängliga.
Andra upplysningar	Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel	Pulver, skum eller koldioxid (CO ₂).
Olämpliga brandsläckningsmedel	Använd ej sluten stråle som kan sprida branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Brand- och explosionsrisker	Brandfarligt.
Farliga förbränningsprodukter	Vid brand kan kraftig och stickande rök bildas. Risk finns att giftiga gaser bildas (bl a kolmonoxid och olika oförbrända kolväten och dess oxidationsprodukter).

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Personlig skyddsutrustning	Vid brand använd friskluftsmask. Vid utrymning använd om möjligt flyktmask.
Andra upplysningar	Flytta behållare från brandplatsen om detta kan ske utan risk.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Personliga skyddsåtgärder Använd lämplig skyddsutrustning. Evakuera området.

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Miljöskyddsåtgärder Förhindra utsläpp i avlopp eller vattendrag.

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

Sanera Börja omedelbart att ta bort spilld produkt och förorenad jord. Små mängder kan absorberas med absorbent (jord, sand, ect). Vid större spill, kontakta räddningstjänsten. Töm i lämpliga behållare och skicka som farligt avfall i enlighet med avsnitt 13. Täck avlopp.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Andra anvisningar Se avsnitt 8 och avsnitt 13.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Hantering Använd föreskriven skyddsutrustning. Sörj för god ventilation. Undvik kontakt med huden och ögonen.

Skyddsåtgärder

Förebyggande åtgärder för att skydda miljön Förbygg spill. Skydda ev brunnar i närheten.

Råd om allmän arbetshygien Tvätta händerna efter kontakt med produkten. Byt förorenade kläder. Tag av skyddskläder före måltid. Rök, drick eller ät ej vid arbetsplatsen

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagring Förvaras i originalbehållaren, väl tillsluten i välventilerat utrymme.

Förhållanden för säker lagring

Kompatibla förpackningar Förvaras helst i originalbehållare.

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden Se avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Ämne	Identifiering	Gränsvärden	År
Koboltbis(2-etylhexanoat)	CAS-nr.: 136-52-7	Nivågränsvärde (NGV) : 100 mg/m ³ Nivågränsvärde (NGV) : 15 ppm Korttidsgränsvärde (KGV)	

Värde: 200 mg/m³**Kortidsgränsvärde (KGV)**

Värde: 30 ppm

DNEL / PNEC

Sammanfattning av ämnets riskhanteringsåtgärder, människor	Inga uppgifter tillgängliga.
--	------------------------------

Sammanfattning av riskhanteringsåtgärder, miljö	Inga uppgifter tillgängliga.
---	------------------------------

8.2 Begränsning av exponeringen**Säkerhetsskyltar****Säkerhetsåtgärder för att förhindra exponering**

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder	Hanteras utomhus eller i väl ventilerade utrymmen. Vid otillräcklig ventilation skall andningsskydd användas. Undvik all hudkontakt. Möjlighet till ögonspolning bör finnas i på arbetsplatsen EJ RÖKNING, ELD, GNISTOR eller SVETSNING.
------------------------------------	--

Ögon- / ansiktsskydd

Lämpligt ögonskydd	Vid risk för direktkontakt eller stänk skall skyddsglasögon användas.
--------------------	---

Handskydd

Hud- / handskydd, kortvarig kontakt	Skyddshandskar skall användas vid risk för direktkontakt eller stänk.
-------------------------------------	---

Lämpliga material	Nitrilgummi. Polyvinylalkohol (PVA).
-------------------	--------------------------------------

Genombrottstid	Värde: > 480 min Kommentarer: Permeation: nivå 6
----------------	---

Tjocklek av handskmaterial	Värde: ≥ 0,38 mm
----------------------------	------------------

Hudskydd

Hudskydd kommentar	Använd skyddskläder efter behov.
--------------------	----------------------------------

Andningsskydd

Andningsskydd nödvändigt vid	Använd andningsskydd om produkten hanteras i trånga utrymmen.
------------------------------	---

Rekommenderad andningsskyddsutrustning	Typ av filterapparat: Andningsskydd med filter A (brun).
--	--

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper**9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**

Fysisk form	Viskös vätska.
-------------	----------------

Färg	Brunaktig
Lukt	Karakteristisk.
Luktgräns	Kommentarer: Information saknas.
pH	Status: vid leverans
Smältpunkt / smältpunktsintervall	Kommentarer: Ej fastställd.
Flampunkt	Värde: 44 °C
Avdunstningshastighet	Kommentarer: Ej fastställd.
Explosionsgräns	Kommentarer: Inga testdata tillgängliga ang brännbarhetsområde.
Ångtryck	Kommentarer: Ej fastställd.
Densitet	Värde: ~ 1000 kg/m ³ Temperatur: 20 °C
Löslighet	Kommentarer: Löslig i organiska lösningsmedel.
Fördelningskoefficient: n-oktanol/ vatten	Kommentarer: Ej fastställd.
Sönderfallstemperatur	Kommentarer: Ej känd.
Explosiva egenskaper	Ej explosiv.

9.2. Annan information

Andra fysiska och kemiska egenskaper

Kommentarer	Inga ytterligare uppgifter tillgängliga.
-------------	--

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Reaktivitet	Produkten är stabil under normala temperaturförhållanden och rekommenderad användning. Får inte utsättas för värme/gnistor/öppen låga/heta ytor. – Rökning förbjuden.
-------------	---

10.2 Kemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil vid normal hantering. Risk för självantändning i kontakt med textilier etc. Använda textilier skall blötläggas.
------------	--

10.3 Risken för farliga reaktioner

Risken för farliga reaktioner	Inga farliga reaktioner kända.
-------------------------------	--------------------------------

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Förhållanden som skall undvikas	Inga uppgifter tillgängliga.
---------------------------------	------------------------------

10.5. Oförenliga material

Material som skall undvikas	Starka oxidationsmedel
-----------------------------	------------------------

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Farliga sönderdelningsprodukter

Farliga sönderdelningsprodukter förväntas inte bildas vid normal hantering.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Ämne	Trätjära
Akut toxicitet	<p>Testad effekt: LD50 Exponeringsväg: Oral Metod: OECD 423 Värde: > 2000 mg/kg Försöksdjursart: Råtta</p>
Ämne	Linolja, kokt
Akut toxicitet	<p>Testad effekt: LD50 Exponeringsväg: Oral Metod: OECD 401 Värde: > 4790 mg/kg Försöksdjursart: Råtta</p> <p>Testad effekt: LD50 Exponeringsväg: Dermal Metod: OECD 402 Värde: > 2000 mg/kg Försöksdjursart: Råtta</p> <p>Testad effekt: NOAEL Exponeringsväg: Oral Värde: > 1000 mg/kg bw /d Försöksdjursart: Råtta</p>
Ämne	Koboltbis(2-etylhexanoat)
Akut toxicitet	<p>Typ av toxicitet: Akut Testad effekt: LD50 Exponeringsväg: Oral Metod: OECD 425 Värde: 3.129 mg/kg Försöksdjursart: Råtta</p> <p>Typ av toxicitet: Akut Testad effekt: LD50 Exponeringsväg: Dermal Metod: OECD 402 Värde: > 2.000 mg/kg Försöksdjursart: Råtta</p>

Övriga upplysningar om hälsofara

Akut toxicitet, humandata	Ej klassat som akut-giftigt ämne.
Frätande / irriterande på huden, humandata	Kan orsaka allergisk hudreaktion.

Ögonskada eller ögonirritation, humandata	Orsakar allvarliga ögonskador.
Inandning	Ånga kan irritera luftvägarna och orsaka hosta. I höga koncentrationer verkar ångorna förslöande och kan ge huvudvärk, trötthet, yrsel och illamående.
Hudkontakt	Irriterande. Kan ge allergiskt kontakteksem efter upprepade kontakt.
Ögonkontakt	Orsakar allvarlig ögonirritation.
Förtäring	Illamående och kräkningar. Magsmärtor.
Sensibilisering	Kan ge allergi vid hudkontakt.
Utvärdering av mutagenitet i könseller, klassificering	Den kemiska strukturen talar inte för en mutagen verkan.
Cancerogenitet, annan information	Produkten är inte klassificerad som cancerogen.
Reproduktionsstörningar	Den kemiska strukturen talar inte för någon reproduktionstoxisk verkan.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Ämne	Kolväten, terpen bearbetade biprodukter
Toxicitet i vattenmiljö, fisk	Värde: 0,1 -1 kg/l Koncentration av verksamt dos: LC50 Exponeringstid: 96 h
Ämne	Koboltbis(2-etylhexanoat)
Toxicitet i vattenmiljö, fisk	Typ av toxicitet: Akut Värde: 41,6 mg/l Koncentration av verksamt dos: LC50 Exponeringstid: 28 d Art: Cyprinodon variegatus
Ämne	Trätjära
Toxicitet i vattenmiljö, alger	Typ av toxicitet: Akut Värde: 17 mg/l Koncentration av verksamt dos: ERC50 Exponeringstid: 72 h Art: Desmodesmus dubspicatus Värde: 3 mg/l Koncentration av verksamt dos: NOEC Exponeringstid: 6 d Art: Desmodesmus dubspicatus
Ämne	Kolväten, terpen bearbetade biprodukter
Toxicitet i vattenmiljö, alger	Värde: 0,1 -1 kg/l Koncentration av verksamt dos: EC50 Exponeringstid: 72 h
Ämne	Koboltbis(2-etylhexanoat)
Toxicitet i vattenmiljö, kräftdjur	Typ av toxicitet: Akut Värde: 0,0197 mg/l Koncentration av verksamt dos: EC10

Ekotoxicitet	<p>Exponeringstid: 7 d</p> <p>Art: Ceriodaphnia dubia</p> <p>Produkten har inte testats. I trätjära finns många olika ämnen, varav vissa är farliga för miljön.</p>
--------------	---

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet	Kommentarer: Ej biologiskt lättnedbrytbar. Förväntas brytas ned långsamt i miljön
-------------------------	---

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Biokoncentrationsfaktor (BCF)	Kommentarer: Ej fastställd.
Kommentarer till bioackumulering	Innehåller många ämnen, varav vissa har potential att bioackumuleras.

12.4 Rörlighet i jord

Rörlighet	Förväntas ha relativt låg mobilitet i jord.
-----------	---

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Resultat av PBT- och vPvB-bedömning	Produkten innehåller inte ämnen som uppfyller PBT (långlivade, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen). Produkten innehåller inte ämnen som uppfyller vPvB (mycket långlivade och mycket bioackumulerbara ämnen).
-------------------------------------	---

12.6 Andra skadliga effekter

Ytterligare ekologisk information	Kan förorsaka långvarig skadeverkan i vattenmiljö.
-----------------------------------	--

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Lämpliga metoder för avfallshantering för produkten	Avfall skall tas om hand som farligt avfall. Det får inte deponeras eller släppas ut i kommunalt avlopp, dagvatten eller vattendrag. Destruera enligt regler från lokala myndigheter.
Lämpliga metoder för avfallshantering för förpackningen	Förpackningar som innehåller rester av produkten behandlas som farligt avfall.
EWC-kod	EWC-kod: 03 02 05 Andra träsdyddsmedel som innehåller farliga ämnen Klassificerad som farligt avfall: Ja
EWC Förpackning	Klassificerad som farligt avfall: Nej
Andra upplysningar	EWC-koden utgör endast ett förslag, slutförbrukaren väljer en lämplig EWC-kod.

AVSNITT 14: Transportinformation

Farligt gods	Ja
--------------	----

14.1. UN-nummer

ADR/RID/ADN	2052
IMDG	2052

ICAO/IATA	2052
-----------	------

14.2 Officiell transportbenämning

Officiell transportbenämning, engelska ADR/RID/ADN	DIPENTENE
ADR/RID/ADN	DIPENTEN
IMDG	DIPENTENE
ICAO/IATA	DIPENTENE

14.3 Faroklass för transport

ADR/RID/ADN	3
Klassificeringskod ADR/RID/ADN	F1
IMDG	3
ICAO/IATA	3

14.4 Förpackningsgrupp

ADR/RID/ADN	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5 Miljöfaror

14.6. Särskilda skyddsåtgärder

14.7. Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL och IBC-koden

Produktnamn	DIPENTENE
-------------	-----------

Annan relevant information

Faromärkning ADR/RID/ADN	3
Faromärkning IMDG	3
Faromärkning ICAO/IATA	3

ADR/RID Övrig information

Tunnelrestriktionskod	D/E
Transportkategori	3
Faronr.	30

IMDG Övrig information

EmS	F-E, S-E
-----	----------

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

EG-direktiv	2006/121/2006
Nationella föreskrifter	AFS 2011:18 Hygieniska gränsvärden. KIFS 2005:7 Klassificering och märkning av kemiska produkter. SFS 2011:927 Avfallsförordning. ADR/ADR-S (MSBFS 2011:1) samt RID/RID-S (MSBFS 2011:2)
Biocider	Nej
Nanomaterial	Nej
Referenser (lagar/förordningar)	Produkten är klassificerad och märkt enligt EEC-direktiv och nationell lagstiftning.
Lagar och förordningar	Förordning (EG) nr 2015/830 Förordning (EG) nr. 1272/2008.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

En Kemikaliesäkerhetsbedömning har utförts	Nej
--	-----

AVSNITT 16: Annan information

Leverantörens anmärkningar	Dessa anvisningar och information är avsedda att vägleda förbrukaren vid användning av produkten och lämnas utan förbindelse. Vid oklarhet tillråds eget prov eller skriftliga råd från oss.
Lista över relevanta Faroangivelser/H-fraser (i avsnitt 2 och 3)	H226 Brandfarlig vätska och ånga. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H312 Skadligt vid hudkontakt. H315 Irriterar huden. H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion. H318 Orsakar allvarliga ögonskador. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation. H351 Misstänks kunna orsaka cancer H361fd Misstänks kunna skada fertiliteten. Misstänks kunna skada det ofödda barnet. H361f Misstänks kunna skada fertiliteten. H400 Mycket giftigt för vattenlevande organismer. H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter. H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.
Använda förkortningar och akronymer	PBT: Persistent, bioackumulerande, toxisk vPvB: Mycket persistent, mycket bioackumulerande (very persistent, very bioaccumulative) VOC: Lättflyktiga organiska föreningar (Volatile Organic Compounds) CLP: CLP förordningen (1272/2008) (Classification, Labelling and Packaging)
Version	1
Utgångsdatum	10.10.2022